

กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร

กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

กิจกรรมปลูกผัก

ภาพที่ 2 แนวทางการดำเนินงาน 3 ฐานทรัพยากร ของ อพ.สธ.

แนวทางการรับข้อเสนอโครงการวิจัย และบริการวิชาการ ปีงบประมาณ 2570 ของ อพ.สธ. -มจ.

1. สำหรับนักวิจัยทั่วไป ให้เสนอโครงการที่อยู่ภายใต้กรอบการใช้ประโยชน์ทรัพยากร (F2) และอยู่ภายใต้กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร (A4)
2. อยู่ภายใต้โจทย์วิจัยที่กำหนด
3. โครงการวิจัย ควรจัดทำเป็นชุดโครงการวิจัย และควรมีโครงการย่อย 2 โครงการ และไม่ควรเกิน 5 โครงการย่อย หากเป็นโครงการต่อเนื่องให้ระบุผลผลิต/ ผลลัพธ์ และผลงานวิจัยมาในหลักการและเหตุผลด้วย พร้อมทั้งแสดงให้เห็นว่าเป้าหมายในปีดังกล่าว มีความแตกต่างจากโครงการที่ได้รับในปีที่ผ่านมาอย่างไรให้ชัดเจน
4. โครงการบริการวิชาการ กรณีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นชุมชน และบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เน้นองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ 3 ทรัพยากร และงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น กรณีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นบุคลากรของโรงเรียน เช่น ครู นักเรียน ให้เน้นองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
5. งบประมาณ **โครงการวิจัย** ให้เสนอโครงการอย่างประหยัดและคุ้มค่า **ไม่เกินโครงการละ 200,000 บาท**
6. งบประมาณ **โครงการบริการวิชาการ** เสนอโครงการอย่างประหยัดและคุ้มค่า **ไม่เกินโครงการละ 100,000 บาท**

โจทย์วิจัยปีงบประมาณ 2570 ของ อพ.สธ. -มจ.

1. กล้วยไม้ไทยพันธุ์แท้

กล้วยไม้ไทยพันธุ์แท้เป็นพืชอนุรักษ์ของ อพ.สธ. และ อพ.สธ.- มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยมุ่งเน้นการศึกษาวิจัย กล้วยไม้ที่มีศักยภาพทางด้านยา เครื่องสำอาง อาหาร เครื่องดื่ม และไม้ดอกไม้ประดับ มีผู้ประสานงานหลัก คือ ผศ. ดร.ทิพย์สุดา ตั้งตระกูล **ปี 2570 จะเปิดรับโครงการเฉพาะประเด็น ดังต่อไปนี้**

- 1) เอื้องชะห่อม (*Dendrobium scabrilingue*)
- 2) ฟ้ามุ่ย (*Vanda coerulea*)
- 3) วานน้ำทอง (*Ludisia discolor*)
- 4) ลิ้นมังกร (*Habenaria rhodocheila*)
- 5) นกคุ้มไฟ (*Anoectochilus burmanicus*)
- 6) เอื้องคำ (*Dendrobium chrysotoxum*)

1. การผลิตต้นและการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ชนิดเป้าหมายสายพันธุ์ที่ดีเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ (โครงการ 2 ปี พืช 6 ชนิด เป้าหมาย: จำนวนต้น 50,000 ต้น/ชนิด)
2. การสกัดแยกสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพและวิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญทางเคมีของกล้วยไม้ชนิดเป้าหมาย เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสารสกัดมูลค่าสูง (โครงการ 2 ปี พืช 5 ชนิด (เอื้องชะห่อม ฟ้ามุ่ย วานน้ำทอง ลิ้นมังกร) เป้าหมาย: กระบวนการสกัด ข้อมูลสารสำคัญเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และสรรพคุณสารสำคัญบางชนิด)
3. การสังเคราะห์สารสำคัญ (bibenzyls) ด้วยวิธีชีววิธี (โครงการ 1 ปี พืช 1 ชนิด (เอื้องคำ) เป้าหมาย: กระบวนการสังเคราะห์สารสำคัญ 1 กระบวนการ)

4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการนำผลิตภัณฑ์ใหม่จากงานวิจัย อพ.สธ. มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ออกสู่ตลาด (โครงการ 1 ปี เป้าหมาย: เสนอแนวทางที่สามารถนำมาดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม ผ่านงานวิจัย)

2. แดงไทย

แดงไทย เป็นพืชอนุรักษ์ของ อพ.สธ.- มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยมุ่งเน้นการศึกษาวิจัยทางด้านความหลากหลายของพันธุกรรม การคัดเลือกพันธุ์และพัฒนาพันธุ์ที่มีศักยภาพเพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์อาหาร เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพ มีผู้ประสานงานหลัก คือ อาจารย์ ดร.แสงเดือน อินทชนบท **ปี 2570 จะเปิดรับโครงการเฉพาะประเด็น ดังต่อไปนี้**

1. การพัฒนาเมนูสุขภาพจากแดงไทย (โครงการ 1 ปี เป้าหมาย: เมนูสุขภาพใหม่พร้อมคุณค่าทางโภชนาการอย่างน้อย 10 เมนู)
2. การสกัดแยกสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพและวิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญทางเคมีจากเปลือกและเนื้อแดงไทย เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสารสกัดมูลค่าสูง (โครงการ 1 ปี เป้าหมาย: กระบวนการสกัด ข้อมูลสารสำคัญ เชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และสรรพคุณสารสำคัญบางชนิด)
3. การพัฒนาคู่มือความหลากหลายของสายพันธุ์แดงไทย และวิธีการปลูกแดงไทยที่สอดคล้องกับภูมิสังคมไทย (โครงการ 1 ปี เป้าหมาย: คู่มือต้นฉบับ 1 เล่ม)

3. ไม้

ไม้ เป็นพืชอนุรักษ์ของ อพ.สธ.- มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในปีงบประมาณ 2570 มีขอบเขตงานคือการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยการรวบรวมพันธุกรรมไม้เพื่อปลูกรักษาไว้ในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ทั้ง 3 พื้นที่ และทำงานวิจัยต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการใช้ประโยชน์ไม้บางชนิดในการพัฒนานวัตกรรมให้จับต้องได้ **ปี 2570 จะเปิดรับโครงการเฉพาะประเด็น ดังต่อไปนี้**

1. การพัฒนาเมนูสุขภาพจากไม้ (โครงการ 1 ปี เป้าหมาย: เมนูสุขภาพใหม่พร้อมคุณค่าทางโภชนาการอย่างน้อย 10 เมนู)
2. การพัฒนาเครื่องดนตรีภูมิปัญญาท้องถิ่นจากไม้ที่สอดคล้องกับภูมิสังคมไทย 4 ภาค (โครงการ 1 ปี เป้าหมาย: ชนิดไม้ที่เหมาะสม กระบวนการทำเครื่องดนตรี และเครื่องดนตรี 4 ชิ้น)

4. มะเกี๋ยง

มะเกี๋ยง เป็นพืชอนุรักษ์ของ อพ.สธ. และ อพ.สธ.- มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีงานวิจัยที่ดำเนินการแล้วเสร็จจำนวนมาก มีแปลงปลูกมะเกี๋ยงในพื้นที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้แพร่ เฉลิมพระเกียรติ ปี **2570 จะเปิดรับโครงการเฉพาะประเด็น ดังต่อไปนี้**

1. การพัฒนาต้นแบบเครื่องมือเก็บเกี่ยวและเครื่องคัดแยกผลมะเกี๋ยง (โครงการ 1 ปี เป้าหมาย: ต้นแบบพร้อมคู่มือเครื่องมือเก็บเกี่ยวมะเกี๋ยง 1 รายการ และต้นแบบพร้อมคู่มือเครื่องคัดแยกผลมะเกี๋ยง 1 รายการ)

2. การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาคู่มือการปลูก ดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยวมะเกี๋ยงสำหรับเกษตรกร (โครงการ 1 ปี เป้าหมาย: มีกระบวนการจัดการความรู้ และชุดความรู้ (คู่มือ) อย่างน้อย 1 เล่ม และจัดทำ vdo clip เผยแพร่ทาง social media อย่างน้อย 1 ช่องทาง)

5. ข้าวไทย

ข้าวไทย เป็นพืชอนุรักษ์ของ อพ.สธ.- มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในปีงบประมาณ 2570 มีขอบเขตงานคือการเน้นศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของข้าวไทย ความสำคัญต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนไทย ความเชื่อ พิธีกรรม และภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ ความผูกพันระหว่างคนไทยกับข้าวไทย มีประเด็นโครงการที่เปิดรับ ดังต่อไปนี้

1. ชุดโครงการวิจัย เรื่อง การอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาข้าวไทยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (โครงการ 1 ปี เป้าหมาย: จัดทำชุดความรู้สำหรับนิทรรศการ หรือพืชมัณฑ์ 1 เล่ม 1 file) มีโครงการย่อย ดังต่อไปนี้
 - 1) การศึกษาวิวัฒนาการของวัฒนธรรมข้าวไทยในบริบทประวัติศาสตร์และสังคม” (เน้นศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้าวกับวิถีชีวิตคนไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน)
 - 2) ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการทำนาของคนไทย: การถ่ายทอดองค์ความรู้และการปรับตัวในยุคใหม่” (เน้นการเก็บข้อมูลภูมิปัญญาดั้งเดิมเกี่ยวกับพันธุ์ข้าว เครื่องมือ และการทำนาของคนไทยในแต่ละภูมิภาค)
 - 3) พิธีกรรมและความเชื่อเกี่ยวกับข้าว: มิติทางศาสนา ความเชื่อ และจิตวิญญาณของชาวนาไทย (ศึกษาพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น พิธีแรกนา พิธีขวัญข้าว ความเชื่อเกี่ยวกับแม่โพสพ อื่น ๆ)
 - 4) ข้าวกับศิลปะ อาหาร และวิถีชีวิต: การตีความวัฒนธรรมข้าวผ่านศิลปะการแสดงและอาหารพื้นถิ่น (เน้นศึกษาการนำข้าวมาใช้ในมิติของศิลปะ ดนตรี การละเล่น และอาหารประจำถิ่น)
 - 5) การพัฒนานวัตกรรมจากภูมิปัญญาข้าวไทยเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว (เน้นการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาข้าวไทยในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น สปา ข้าว ผลิตภัณฑ์สุขภาพ หรือการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม)

หมายเหตุ: ควรคัดเลือกพื้นที่ดำเนินงานวิจัยที่ครอบคลุม/สอดคล้อง/ เชื่อมโยงโครงการย่อยทั้ง 5 โครงการ

6. ความเป็นกลางทางคาร์บอน

ความเป็นกลางทางคาร์บอน เป็นอีกหนึ่งประเด็นงานวิจัยที่ อพ.สธ.- มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในปีงบประมาณ 2570 ให้ความสำคัญ มีขอบเขตงานคือเน้นการทำงานในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเครือข่ายของศูนย์ประสานงาน อพ.สธ.- มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปี 2570 จะเปิดรับโครงการเฉพาะประเด็นดังต่อไปนี้

1. ชุดโครงการวิจัย เรื่อง การประเมินการใช้และการกักเก็บคาร์บอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหมู่บ้านในพื้นที่ เพื่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน” (โครงการ 1 ปี) มีโครงการย่อย ดังต่อไปนี้

- 1) การจัดทำบัญชีคาร์บอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหมู่บ้านในพื้นที่รับผิดชอบ (เน้นการศึกษาปริมาณการปล่อยคาร์บอน และก๊าซเรือนกระจกอื่น ๆ จาก
 - 1.1 กิจกรรมของ อปท. เช่น อาคารสำนักงาน การจัดการขยะ การใช้พลังงาน ระบบไฟถนน
 - 1.2 กิจกรรมในหมู่บ้าน เช่น การเกษตร การเผา การใช้พลังงานครัวเรือน
- 2) การประเมินศักยภาพการกักเก็บคาร์บอนในพื้นที่สีเขียวของชุมชน: เช่น พื้นที่ป่า พื้นที่เกษตร ป่าครัวเรือน (เน้นการศึกษาและวิเคราะห์พื้นที่สีเขียวในหมู่บ้าน เช่น ป่าชุมชน สวนยาง ป่าครัวเรือน วนอุทยานริมลำห้วย หรือพื้นที่เกษตรเชิงอนุรักษ์ เพื่อประเมินการดูดซับคาร์บอน)
- 3) การมีส่วนร่วมของชุมชนและการบริหารจัดการคาร์บอนในระดับท้องถิ่น:
 - 3.1 แนวทางสู่การพัฒนาหมู่บ้านคาร์บอนต่ำ /หรือการเข้าสู่ระบบคาร์บอนเครดิต
 - 3.2 แนวทางการส่งเสริมบทบาทของประชาชนในการลดและชดเชยคาร์บอน เช่น ปลูกป่า แยกขยะ ทำปุ๋ยอินทรีย์ อนุรักษ์คังคดเผา
 - 3.3 การพัฒนาโมเดลการบริหารจัดการคาร์บอนเพื่อเข้าสู่สังคมคาร์บอนต่ำ/หรือระบบคาร์บอนเครดิตสำหรับ อปท. และชุมชน)
 - 3.4 การพัฒนานวัตกรรมหรือประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมกับชุมชน ที่ช่วยลดการปล่อยคาร์บอน เช่น รูปแบบการทำการเกษตรกรรมของพื้นที่ที่ลดการปล่อยคาร์บอน/ก๊าซเรือนกระจก

หมายเหตุ: ควรคัดเลือกพื้นที่ดำเนินงานวิจัยที่ครอบคลุม/สอดคล้อง/ เชื่อมโยงโครงการย่อยทั้ง 3 โครงการ และต้องเป็นพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเครือข่ายของศูนย์ประสานงาน อพ.สธ.- มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเครือข่ายของศูนย์ประสานงาน อพ.สธ.- มหาวิทยาลัยแม่โจ้

